

Î N C H E I E R E

05 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecător:

Judecători:

Valentina Clevadi

Maria Ghervas și Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Briceni,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de către gospodăria țărănească „Stînca Serghei Vasile” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Briceni, casată hotărârea Judecătoriei Briceni din 03 iulie 2015 și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 09 martie 2015, GȚ „Stînca Serghei Vasile” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii GȚ „Stînca Serghei Vasile” a indicat că, la 17 ianuarie 2015, Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Briceni a adoptat decizia nr. 26, prin care gospodăriei i-a fost aplicată conform prevederilor art. 253 alin. (1) Cod Fiscal o amendă în sumă de 10000 lei pentru împiedicarea controlului prin neprezentarea documentelor de evidență necesare controlului și, conform prevederilor art. 254 alin. (1) Cod Fiscal, o amendă în sumă de 7000 lei pentru efectuarea încasărilor bănești în numerar în lipsa mașinii de casă și de control, în cazul în care actele normative în vigoare prevăd folosirea ei.

Afirmă reclamanta că, la 27 ianuarie 2015 decizia enunțată a contestat-o ca lipsită de temei, fiind adoptată cu încălcarea normelor legale, iar prin decizia nr. 71 din 17 februarie 2015, Inspectoratul Fiscal de Stat Briceni i-a respins contestația, menținând decizia vizată.

Consideră că, decizia adoptată este lipsită de temei de drept și urmează a fi anulată, deoarece la emiterea deciziei sus-indicate nu a fost citat în modul prevăzut de lege, or, la materialele cauzei lipsește dovada citării, ceea ce i-ar garanta dreptul la un

proces echitabil și accesul la o instanță de judecată imparțială, conform prevederilor CEDO.

Invocă că, în baza art. 216 alin. (2) Cod fiscal, controlul fiscal la fața locului poate fi efectuat numai în temeiul unei decizii scrise a conducerii organului care exercită controlul. Necesitatea efectuării verificării prin contrapunere la unele persoane cu care contribuabilul supus controlului are sau a avut raporturi economice și financiare, pentru a se constata autenticitatea acestora, se determină, de sine stătător, de către funcționarul fiscal sau altă persoană cu funcție de răspundere care efectuează controlul.

Afirmă că, la 18 decembrie 2014, inspectorii Direcției control fiscal nr. 3 a Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău au efectuat un control fiscal la fața locului prin metoda verificării operative, la ghereta de fructe și legume, amplasată în mun. Chișinău, str. Matei Basarab, nr. 8, iar în rezultatul controlului a fost întocmit Actul nr. 1- 659860.

Afirmă că, actul dat este întocmit cu încălcarea normelor legale de către persoane neautorizate, ceea ce ar duce la nulitatea acestuia, precum și la declararea nulă a tuturor actelor subsecvente.

Opinează că, actul a fost întocmit și semnat de către inspectorii Direcției control fiscal nr. 3 a Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău, Ciubari Eugeniu și Calistru Dragoș.

Susține că, la inițierea controlului, inspectorii nu au prezentat decizia ce le atestă împuternicirile, iar în actul de control nu a fost introdus numărul și data emiterii unei astfel de decizii, ceea ce, în opinia sa, confirmă inexistența deciziei de rigoare.

Declară că, în decizia nr. 71 din 17 februarie 2015, acest argument al contestatorului nu a fost elucidat în nici un mod, or, acest fapt este unul principal, deoarece ar fi cert că inspectorii au acționat ilegal, iar acțiunile lor depășesc limitele legale. Respectiv, actele emise de acești inspectori, cât și actele subsecvente, sunt nule de drept.

Indică că, GȚ „Stînca Serghei Vasile” a fost înregistrată la data de 03 iunie 1999, conform Certificatului de înregistrare a gospodăriilor țărănești nr. 500657378 și deține în folosință temporară, conform contractului din 05 septembrie 2014, o gheretă amplasată în mun. Chișinău, str. Matei Basarab, nr. 8. Pentru desfășurarea activității, Primăria mun. Chișinău a eliberat autorizația nr. 22345 din 27 mai 2010, valabilă pînă la data de 18 septembrie 2017.

Notează că, Sergiu Stînca dispune de lot de pămînt, conform adeverinței, eliberată de Primăria Corjeuți, iar în anul 2013-2014 a cultivat fructe și legume.

Precizează că, GȚ „Stînca Serghei Vasile”, prin decizia nr. 26 din 17 ianuarie 2015, i se impută încălcarea prevederilor art. 253 alin. (1) și 254 alin. (1) Cod fiscal, încălcări ce nu-și regăsesc confirmarea faptică.

Consemnează că, prin decizia contestată i s-a aplicat amendă pentru faptul că a împiedicat controlul prin neprezentarea documentelor de proveniență a mărfii, ceea ce nu corespunde adevărului, deoarece, în opinia sa, se prezumă că gospodăria țărănească este fondată pentru cultivarea de fructe și legume, precum și pentru prestarea de servicii agricole. În consecință, consideră că este cert faptul că sunt cultivate anume în cadrul gospodăriei, or, marfa depistată face parte din categoria legumelor.

Reamarcă că, este ilegală și inexistentă pretinsa încălcare a prevederilor art. 254 alin. (1) Cod fiscal, deoarece a fost aplicată și interpretată eronat norma de drept referitor la faptul că nu ar fi plătitor TVA, precum și în baza Autorizației de amplasare și funcționare, cade sub incidența pct.1 al Listei genurilor de activitate al căror specific permite efectuarea încasărilor bănești în numerar fără aplicarea mașinelor de casă și control.

Relevă că, GȚ „Stînca Serghei Vasile” nu este obligată de a deține MCC și nu poate fi sancționată în temeiul art. 254 alin. (1) Cod fiscal, deoarece activitatea nu este în afara cadrului legal, motiv pentru care a fost sesizată instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune.

Solicită GȚ „Stînca Serghei Vasile”, în urma concretizării acțiunii, anularea deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni nr. 71 din 17 februarie 2015, anularea deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni nr. 26 din 17 ianuarie 2015, anularea Actului Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni nr.1-659860 din 18.12.2014 și anularea deciziei Inspectoratului Fiscal Principal de Stat pe mun. Chișinău nr. 61 din 08 aprilie 2015.

Prin hotărârea Judecătoriei Briceni din 03 iulie 2015, cererea de chemare în judecată depusă de către GȚ „Stînca Serghei Vasile” a fost admisă, fiind dispusă anularea: deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni nr. 26 din 17 ianuarie 2015, prin care GȚ „Stînca Serghei Vasile” a fost amendată conform art. 253 alin. (1) Cod fiscal cu suma de 10000 lei și conform art. 254 alin. (1) Cod fiscal cu 7000 lei; deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni nr. 71 din 17 februarie 2015 privind respingerea contestației GȚ „Stînca Serghei Vasile” depusă împotriva deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni nr. 26 din 17 ianuarie 2015 și deciziei Inspectoratului Fiscal Principal de Stat pe mun. Chișinău nr. 61 din 08 aprilie 2015, adoptată pe marginea contestației din 09 martie 2015 depuse de GȚ „Stînca Serghei Vasile”.

Nefiind de acord cu hotărârea enunțată, Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Briceni a declarat apel.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2015, a fost admis apelul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Briceni, casată integral hotărârea Judecătoriei Briceni din 03 iulie 2015 cu pronunțarea unei noi hotărâri, de respingere a acțiunii depuse de GȚ „Stînca Serghei Vasile” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni cu privire la anulare deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni nr 26 din 17 ianuarie 2015; s-a încetat procesul civil la acțiunea depusă de GȚ „Stînca Serghei Vasile” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni cu privire la anulare deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni nr 71 din 17 februarie 2015 și a Actului de control nr. 1- 659860 din 18 decembrie 2014.

Invocînd ilegalitatea deciziei enunțate, GȚ „Stînca Serghei Vasile” a declarat recurs.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 martie 2016, a fost admis recursul declarat de către GȚ „Stînca Serghei Vasile”, fiind casată decizia Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2015, pricina fiind remisă la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

După rejudecare, prin decizia Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2016, a fost admis apelul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Briceni, casată hotărîrea Judecătoreiei Briceni din 03 iulie 2015 și emisă o hotărîre nouă, prin care au fost anulate ca fiind ilegale Actul de control nr. 1- 659860 din 18 decembrie 2014, emis de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat pe mun. Chișinău și decizia Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni nr 26 din 17 ianuarie 2015. S-a încetat procesul în partea pretențiilor GȚ „Stînca Serghei Vasile” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni cu privire la anularea deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni nr 71 din 17 februarie 2015 și deciziei Inspectoratului Fiscal Principal de Stat pe mun. Chișinău nr. 61 din 08 aprilie 2015, adoptată pe marginea contestației din 09 martie 2015 depuse de GȚ „Stînca Serghei Vasile”.

Invocînd ilegalitatea deciziei enunțate, la 21 iulie 2016 Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Briceni a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea actelor judecătorești cu remiterea cauzei la rejudecare.

În susținerea recursului s-a indicat că, la examinarea pricinii instanțele de judecată au interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

La fel s-a indicat că, la caz, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată și care urmează a fi casată, pe motiv că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și s-a interpretat în mod eronat legea.

În rezultat, instanțele ierarhic inferioare s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțînd hotărîri ilegale și neîntemeiate de admitere a acțiunii, astfel fiindu-i încălcat în mod direct dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei (f.d.189-192).

La 13 septembrie 2016, GȚ „Stînca Serghei Vasile”, a prezentat referință la recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Briceni, în care a invocat caracterul neîntemeiat al acestuia, solicitînd respingerea recursului ca inadmisibil.

Susține reprezentantul intimatei că, recurentul Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Briceni nu a invocat careva temeuri care să se încadreze în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, considerînd decizia instanței de apel întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Din actele pricinii rezultă că, decizia recurată a fost pronunțată la 15 iunie 2016 (f.d.179) și recepționată de către recurentul Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Briceni la 11 iulie 2016 (f.d.186), iar recursul a fost depus la 21 iulie 2016 (f.d.189), motiv ce impune instanța de recurs prin prisma prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, să constate că, recursul a fost declarat în termen.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii și a referinței depuse de către GȚ „Stînca Serghei Vasile”, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Briceni, urmează a fi declarat inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Totodată, conform art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Iar potrivit art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului enunțat prevede expres că, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Sub aspectul acestor prevederi legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Briceni, este declarativ, or, acesta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Mai mult decît atît, călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Argumentele invocate în cererea de recurs depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Briceni, poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Cele relatate mai sus derivă și din dispoziția articolului 13 din Convenția Europeană, care reglementează expres că, recursul trebuie să fie unul „efectiv”, atît în practică, cît și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi

considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea c. Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII, c. Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991 și c. Rebat și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995*).

Astfel, reieșind din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Briceni, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Briceni, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecător:

Valentina Clevadi

Judecători:

Maria Ghervas

Mariana Pitic